

Inventura

Nekako se ne čutim poklicanega, da kot pravkar pečeni novi član IO DAL pišem uvodnik v razstavo, ki je sad dosedanjega uspešnega dela Društva in njegovega izredno dejavnega vodstva. Vsi skupaj zaslužijo en velik aplavz! Postavljam torej piko na i enemu od številnih uspešnih rezultatov preteklega intenzivnega dela. In ta rezultat nikakor ni majhen! Vlečem črto pod uspešno storjeno in načenjam, upam, tudi uspešno nadaljevanje: a vendar, kaj reči?

Odličen pisatelj, prevajalec in urednik Slavko Pregl je v nekem nedavnem intervjuju dejal, da »se borimo za stvari, ki smo jih nekdaj že imeli«. Seveda je ob tem mislil na področje, s katerim se sam ukvarja, in ne na polje našega ožjega interesa, prostora. A njegova misel še kako drži tudi za našo dejavnost. Povsem lahko rečemo, da je to tudi naša naloga.

In resnično se ta prizadevanja v neposredni preteklosti čutijo in vidijo na veliko poljih. Od otrok, ki jim stroka – po zaslugi Društva – že dolgo ni posvečala toliko pozornosti, do dejavnosti Društva in Zveze na poljih najširšega odločanja o prostoru. Tu ne gre le za prizadevanje za smiselno ureditev prostorske zakonodaje, ampak gre tudi za uveljavljanje prostorske kulture v najširšem pomenu besede, kar pa prav v tem konkretnem prizadevanju doživlja neverjetne ovire!

To je sicer posledica dojemanja prostora in prostorske kulture, ki pri nas na splošno zelo zaostaja, če se ne giblje celo v nasprotno smer. Zakonodaja, ki naj bi jo sprejeli, nam grozi, da bo dopuščala vse večje objekte graditi po poenostavljenem postopku. Kar v načelu ni slabo, a ta poenostavitev usmerja v vse večjo »individualno svobodo«, kar pomeni tako kot v današnji družbi nasploh svobodo na račun drugega, na račun skupnega okolja! Nova zakonodaja, ki je v pripravi, na primer z želenim približevanjem vlog arhitekture in urbanizma z drugimi, sicer nujnimi sodelavci pri oblikovanju prostora, grozi z izničenjem značaja odgovornosti, ki jo nosita arhitektura in urbanizem.

V medijih imajo danes vse bolj neprimerno vlogo in besedo o prostoru kolumnisti rumenečega dnevnega tiska, pri katerih se članki o prostoru pogosto ne razlikujejo od drugih popreproščeno obravnavanih tem. Sesuvanje – rečeno v današnjem žargonu – je seveda bistveno manj zahtevno kot konstruktivna kritika, ki vendar zahteva poglobljanje, znanje in napor ...

Slovenski narod kljub neverjetnim izjemam, kot so Plečnik, Fabiani in Ravnikar, pa tudi z izredno visokim evropsko primerljivim splošnim nivojem arhitekture, na polju kulture prostora nima globoke tradicije. Arhitektura je razmeroma draga oblika kulture in slovenski kapital je razmeroma mlad. (Slovenski investitorji se v našem prostoru pojavijo šele proti koncu 19. stoletja.) Posledico dejstva, da je literatura mnogo cenejša od arhitekture, čutimo danes, v času splošnega liberalizma celo bolj kot v bližnji preteklosti ... tak odnos danes kaže naša zakonodajna kot tudi izvršilna oblast.

Slovenci svojo državotvornost na sploh pridobivamo zelo s težavo. Na polju prostora celo bolj, kot na drugih področjih. Zadrega se kaže v neusklajenosti posameznih služb, ki se ukvarjajo s prostorom oziroma investicijami: tako imamo na eni strani TEŠ6 in na drugi nerazumljive nesporedne s prometnimi komunikacijami, tako so nastopile težave s Kolizejem, Plečnikovim stadionom, povsem notranja nasprotja ob prizadevanju za vpis Plečnikove zapuščine v dediščino Unesca ... Paradoks - ali pokazatelj! - je dejstvo, da je edina državotvorna investicija po osamosvojitvi - še vedno nedokončani Park Stožice!

Toliko bolj pomembno je zato nastopanje stroke v javnosti. To so razstave, kot je pričujoča, to je uspešna serija izpeljanih Vizij, ki jo želimo nadaljevati, tu nas čaka akcija, kot je bila uspešna, a žal prekinjena, Arhitekturna beseda v mariborskem Večeru, skratka vse, kar pripomore k široki popularizaciji naše dejavnosti in stroke.

Prav v zavesti uporabnikov, najširše publike moramo doseči kulturni nivo in renome naših prizadevanj. Ne smemo pozabiti, da nas je kot narod naša arhitektura, ne le z večkrat zlorabljenim Plečnikom, že umestila v svetovni prostor, moramo ji najti prostor tudi doma!

Jurij Kobe

PS

DAL si skozi povezovanje arhitekturne stroke prizadeva za dvig splošne prostorske in bivalne kulture. Na povabilo izvršnega odbora DAL tako na razstavi Arhitektura inventura 2017 sodelujejo tudi nekateri člani drugih slovenskih arhitekturnih društev, na posebno povabilo pa še osem članov Društva arhitektov Beograd, ki jih je izbral odbor beograjskega društva.

Arhitektura inventura 2012_2014
Cankarjev dom, 13. 2. – 16. 3. 2017
izbor fotografij in podnapisi k fotografijam

4_ Rok Bogataj, Miha Dešman, Eva Fišer Berlot, Vlatka Ljubanović, Katarina Pirkmajer Dešman

Cerkev sv. Janeza Boska v Mariboru

naročnik: Salezijanski inšpektorat
projekt: natečaj 2007; projekt 2011
izvedba: 2015
projektivno podjetje: dans arhitekti
fotografije: Miran Kambič

30_ Matija Bevk, Vasa J. Perović, Davor Počivašek, Irene Salord, Ida Sedušak, Christophe Riss

Stanovanjska soseska Polje III, Ljubljana

naročnik: Javni stanovanjski sklad Mestne občine Ljubljana
projekt: 2011–2012
izvedba: 2012–2015
projektivno podjetje: Bevk Perović arhitekti
fotografije: Miran Kambič

9_ Tomaž Krušec, Lena Krušec, Vid Kurinčič

Upravna stavba NZS, Brdo pri Kranju

naročnik: Nogometna zveza Slovenije
projekt: 2012–2014
izvedba: 2014–2016
sodelavci: Ognjen Arsov, Nina Bobinac, Jurij Nemec
projektivno podjetje: ARK Arhitektura Krušec
fotografije: Miran Kambič

18_ Maruša Zorec, Maša Živec, Matjaž Bolčina

Prenova Plečnikove hiše, Ljubljana

naročnik: Mestna občina Ljubljana
projekt: 2012
izvedba: 2015
projektivno podjetje: Arrea
nagradi: Plečnikova medalja, 2016; priznanje Piranesi, 2016
fotografije: Tadej Bolta

37_ Aljoša Dekleva, Tina Gregorič, Vid Zabel, Primož Boršič

Hiša Dimnik, Logatec

naročnik: Andrej Dolenc

projekt: 2012

izvedba: 2016

projektivno podjetje: Dekleva Gregorič arhitekti, projektiranje

fotografije: Flavio Coddou

71_ Jure Hrovat, Ana Kosi, Ana Kreč

9 okvirjev, prenova vstopne avle Gimnazije Poljane, Ljubljana

naročnik: Gimnazija Poljane

projekt: 2015

izvedba: 2015

sodelavki: Viktorija Žavbi, Mateja Železnik

projektivno podjetje: Svet vmes

fotografije: Matevž Paternoster

56_ Aleksander S. Ostan, Nataša Pavlin

Drevesna opazovalnica v Mestnem gozdu, Celje

naročnik: Mestna občina Celje (Alja Založnik, Polona Barič)

v sodelovanju z Zavodom za gozdove Slovenije,

OE Celje (Robert Hostnik, Boštjan Hren) v okviru EU projekta »Green for Grey«

projekt: 2014–2015

izvedba: 2015

soavtorja: Dušan Moll, Saša Malenšek

sodelavka: Andreja Pikelj

projektivno podjetje: Atelje Ostan Pavlin

nagradi: nominacija za mednarodno nagrado Piranesi, 2015;

nominacija za Plečnikovo priznanje, 2016

fotografije: Aleksander S. Ostan, Jure Kravanja

79_ Katjuša Kranjc, Rok Kuhar

Lutkovno gledališče Ljubljana, prenova in interior vstopnega dela, Ljubljana

naročnik: Lutkovno gledališče Ljubljana

projekt: 2015

izvedba: 2015

sodelavca: Blaž Oražem, Dea Gombač

projektivno podjetje: Raketa

fotografije: Žiga Lovšin

95_ Vesna Vozlič Košir, Matej Vozlič

Center inovativnega podjetništva NLB, Ljubljana

naročnik: Nova Ljubljanska banka, d. d.

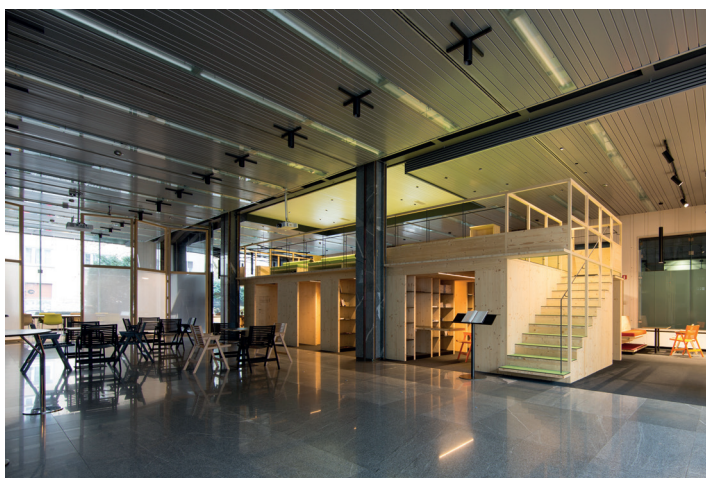
projekt: 2015

izvedba: 2016

projektivno podjetje: Atelje Vozlič, arhitekturno projektiranje

nagrada: interior leta, Mesec oblikovanja, 2016

fotografije: Blaž Budja, Matej Vozlič

105_ Aljoša Dekleva, Tina Gregorič, Silvia Susanna, Lea Kovič, Martina Marčan, Naia Sinde, Vid Zabel

Dom v Arzenalu, Benetke, Italija

naročnik: MAO, muzej za arhitekturo in oblikovanje

projekt: 2016

izvedba: 2016

projektivno podjetje: Dekleva Gregorič arhitekti, projektiranje

fotografije: Dekleva Gregorič arhitekti, Flavio Coddou

101_ Mojca Kocbek Vimos

Scenografija za predstavu 'Pred upokojitvijo'

naročnik: Prešernovo gledališče Kranj

projekt: 2015

izvedba: 2015

nagrada: nagrada za najboljšo scenografijo

na Festivalu Borštnikovo srečanje, 2016

fotografije: Boris B. Voglar

118_ Aleš Korpič

Idejna zasnova nove stavbe Gledališča Glej na Rimski cesti v Ljubljani

diplomsko delo, junij 2016

mentorica: doc. mag. Anja Planišček

fakulteta: Fakulteta za arhitekturo, UL

